

МІСЦЕ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ
У РЕГІОНАЛЬНОМУ УПРАВЛІННІ

PLACE OF STRATEGIC PLANNING
IN REGIONAL GOVERNMENT

ПЕРЕПЕЛИЦЯ О.О.*

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Постановка проблеми у загальному вигляді. Визначення напрямків розвитку місцевості є основною задачею регіонального планування. Головною метою його є визначення пріоритетів для населеного пункту у найближчий та майбутній час, а це є найбільшою проблемою у стратегічному управлінні.

Планування стратегічних дій на рівні регіонів знаходиться на початкових етапах свого становлення. Значна кількість заходів, що мали б реалізовуватися так і залишаються бажаннями майбутнього.

Відсталість регіонів від науково-технічного прогресу на обличчя. Теорія управління, яка закладена ще в часи початку незалежності України, на сьогодні не несе ніякого сенсу. Регіональні одиниці укріплюють свою самостійність, майже всі підприємства стають приватними, соціальний розвиток стрімко зростає, а стратегічне врядування керується недієвими інструментами минулого.

Теоретична база управління теж має свій термін придатності, наука розвивається разом з технікою, вона перевершила всі очікування та майже досягла свого апогею, при цьому не збирається зупинятися. Традиційні методи складання планів розвитку регіонів сьогодні є мало дієвими. Неможливо визначити вірний курс зростання рівня населеного пункту, не беручи до уваги сучасний стан світу, який зробив широкий крок уперед під впливом новітніх технологій. Впроваджені стратегічні дії на існуючий період не виправдовують очікуваного результату, вони дають непомітний ефект, який майже не змінює станове на краще.

Першочерговим завданням для місцевого самоврядування має бути складання теоретичної бази регіонального управління, бо наразі способи управління не відповідають вимогам сучасності.

Побудова регіональної стратегії була зосереджена на потребах певної території та навіть окремої сфери діяльності. Але Україна переживає зміни, які вимагають розгляду усіх форм і рівнів адміністративного устрою, які надалі безпосередньо будуть мати вплив на стан країни в цілому.

Як вже зазначалось раніше, однією з проблем – є невиконання запланованих дій. Для досягнення остаточної мети запровадження регіонального управління мають бути виконані проміжні цілі, які повинні знаходитись у чітких часових рамках виконання, адже все пов'язане між собою і коли відбуваються зміни на одному з етапів здійснення стратегічних планів, на наступному вже повинні бути готові до змін та прикласти максимум зусиль до того, щоб мінімізувати втрати. Але в даний проміжок часу ми можемо бачити окремі, не взаємодіючі між собою сфери діяльності, які просто намагаються « вижити » за умовах, які висуває зовнішнє середовище.

* Науковий керівник – Голованова Г.Є., старший викладач

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями у сфері стратегічного управління регіонами займається багато вчених. Серед них С.А. Гнатюк, який відомий своїми роботами у сфері інформаційного забезпечення і розвитку, що у сучасності має велике значення, для більш прогресивного росту району. А.С. Маршалова говорить про те, що стратегія є базою для успіху регіону. А. Швецов розкриває багато недоліків у сучасній структурі планування. Також В. Селіверстов, М. Сумпор, М.Б. Вітер, Д.А. Ісаченко, Л. Ахтарієва, М.А. Ожеван та багато інших науковців зробили великий вклад у прогрес регіонального планування.

Формулювання цілей статті. На сьогоднішній момент ми можемо спостерігати трансформацію у регіональному управлінні, яке викликане зміною орієнтирів місцевого самоврядування з стратегії «виживання» на стратегію «стрімкого розвитку». Такий стан має не тільки позитивний вплив, але і негативний, бо для такого кроку керівники мають враховувати неймовірну кількість факторів, які можуть вплинути на результати впровадження тих, чи інших змін.

Для того, щоб вірно визначити шляхи розробки та планування подальших дій, треба чітко розуміти, що взагалі з себе представляє регіональна стратегія, що вона включає, на що має спиратися, які фактори впливу керівники мають брати до уваги при її складанні. Відповіді на ці питання і є головною метою даної роботи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основою ефективної діяльності будь-якої сфери життя людини є стратегія. Стратегія – це набір прийомів, комплекс методів, інструментів та послідовність дій для досягнення довгострокових цілей.

Коли мова йде про долю цілого населеного району, в якому проживають тисячі громадян, питання формування стратегічних цілей і шляхів їх досягнення двічі набирає своєї серйозності та підвищує відповідальність за результати впроваджених дій.

Тільки чітка постановка роботи, урахування всіх ризиків та загроз, детальний пошук «золотої жили» території дасть бажаний результат.

Аналіз, планування, формування, прийняття, реалізація і контроль майбутньої стратегії це величезна робота, яка несе за собою багато затрат управлінських сил. Дослівно стратегія означає «мистецтво генерала», виходячи з цього ми ще раз підтверджуємо, що стартовим майданчиком для успіху всіх сфер діяльності є правильна постановка задачі та кроків для її досягнення.

При розробці регіональної стратегії управлінці мають враховувати ступінь економічного розвитку країни в цілому, її соціальне становище, пріоритетні завдання і вже на базі цих знань ставити цілі для окремої місцевості.

На першому місці мають бути потреби мешканців зони розробки стратегічних дій за урахуванням всіх можливих зовнішніх факторів впливу: політика країни, конкурентні регіони, можливості району в економічній, промисловій, виробничій, культурній та інших галузях, географічне положення та фінансовий рівень населення.

Результати окремих поселень – це стан країни взагалі. Не можуть існувати окремо руки від тулуба, або пальці від руки. Для підняття рівня країни треба почати з меншого, налагодити місцеве самоврядування сільських, селищних та міських органів влади, які результатом своєї роботи нададуть поштовх для покращення стану держави.

Місія регіональної стратегії полягає у більшому, ніж досягти короткострокової мети і поставити крапку, вона несе у собі майбутнє. Майбутній стан населення, його рівень життя з фінансової точки зору, обізнаності людей, культурності, усестороннього розвитку жителів району. Все це неможливе без урахування факторів впливу, як внутрішнього так зовнішнього середовища регіону. Керівники мають чітко уявляти яким вони бачать його через певний проміжок часу, до чого вони прагнуть дістатись, що для цього треба зробити і що може стати на заваді цього «ідеалу».

Затмарившись ідеями про світле майбутнє, не треба забувати про наявність ресурсів для втілення планів у реальність. Їх затрати мають бути максимально обґрунтованими та визначеними у використанні, підтверджені фактами, пропозиціями і розгорнутими відповідями на запитання: «Для чого і скільки ми має витратити ресурсного потенціалу?».

Коли цілі визначені, велику роль відіграють етапи їх втілення, визначення завдань, які мають бути першочергово реалізовані, а які можуть почекати. Треба розуміти, що є пріоритетом для місцевості в даний проміжок часу, враховуючи обставини, які будуть складатися, виходячи з запровадження дій, які кроки будуть наступними, що потрібно робити для максимально швидкого і ефективного їх втілення.

Зміст поставлених цілей має вирішувати раніше визначені проблеми регіону. При цьому наближуватися до втілення головної стратегії. Ставлячи на перше місце мету, яка б могла вирішити відразу декілька недоліків має найбільшу ефективність, бо відкриє нам більше простору для подальшої роботи та більш розгорнутого планування, такі задачі мають бути в пріоритетності розв'язання.

Регіональне планування охоплює дуже багато різних сфер, які на перший погляд не можна порівнювати і пов'язувати між собою. Кожен з керівників бачить у своїй діяльності найбільшу значущість і важливість, але управлінці мають пам'ятати, що головне – це взаємозв'язок між поставленими цілями, вони працюють не на власний результат, а на результат, який потрібен населенню, який би відповідав їхнім потребам та бажанням. Відповідність завдань різного роду діяльності дає можливість визначитися з подальшими орієнтирами розвитку галузей району. Оскільки реалізація короткострокових цілей є способом досягнення головної стратегічної мети їх координація повинна стояти на ряду з плануванням.

Висновки. Отже, формування та реалізація регіональної стратегії – це безперервна праця, основним завданням якої є забезпечення максимального розвитку регіону за відповідності народногосподарській стратегії країни. При оптимальному та ефективному використанні природного та трудового ресурсного потенціалу регіону, який визначає та вдосконалює спеціалізацію району, комплексно доповнюючи результати діяльності інших територіальних одиниць. Раціонально використовуючи головні виробничі потужності із збереженням екологічних аспектів зовнішнього середовища.

Всі вищезазначені дії для вдосконалення регіону мають повністю відповідати загальнодержавному економічно-соціальному розвитку України, покращуючи суспільне життя населення в цілому.

Література.

1. Інститути та інструменти розвитку територій. На шляху до європейських принципів / За ред. **С. Максименка**. – К. : Міленіум, 2005. – 244 с.
2. Навчальний курс: Менеджмент в державному управлінні (проект Тасіс «Реформи та розвиток державного управління в Україні»). – К. : TASMN, 2013. – 123 с.
3. **Єпіфанов А.О.** Регіональна економіка: Навчальний посібник / **А.О. Єпіфанов, І.В. Сало**. – К.: «Наукова думка», 1999. – 344 с.
4. Інститути та інструменти розвитку територій. На шляху до європейських принципів / За ред. **С. Максименка**. – К.: Міленіум, 2005. – 244 с.
5. **Плющ Р.М.** Формування структури місцевого самоврядування: організаційно-управлінський аспект / **Р.М. Плющ**. – Херсон: Вид-во ВАТ «ХМД», 2006. – 396 с.
6. Регіональна політика: методологія, методи, практика / Відповід. ред. **М. Долішній**, НАН України, Інститут регіональних досліджень. – Львів, 2001. – С. 15.
7. **Стеченко Д.М.** Управління регіональним розвитком: Навчальний посібник / **Д.М. Стеченко**. – К.: Вища шк., 2000. – 223 с.

